
Primeri dobre prakse među akterima u lokalnoj zajednici u radu sa decom i mladima u sukobu sa zakonom

Okrugli sto, 21. mart 2014. godine

„Ostavi drugačiji otisak na svet“

Projekat sprovodi IAN Telecentar
(Edukativni odsek Međunarodne mreže pomoći)

**SCHÜLER
HELFEN
LEBEN**

IAN Telecentar

O projektu

- ▶ Trajanje: oktobar 2012. – septembar 2014.
- ▶ Područje grada Beograda
- ▶ Projekat je usmeren na **edukaciju i socijalnu rehabilitaciju dece i mladih sa poremećajem u ponašanju (deca koja su u sudskom postupku, ili im je okončan sudski postupak i imaju izrečenu vaspitnu meru uz posebnu obavezu, ili nisu u sukobu sa zakonom, ali ispoljavaju probleme u ponašanju i u riziku su da dođu u sukob sa zakonom)**, uzrasta od 14 do 22 godine
- ▶ Donator: SHL - Schuler Helfen Leben
- ▶ Nastao na osnovu iskustava sa pilot projekta koji je realizovan u partnerstvu sa GCSR tokom 2007-2008 godine *Edukativna i psihološka podrška maloletnim učiniocima krivičnih dela na teritoriji grada Beograda.*

Programske aktivnosti za decu i mlade

- ▶ Profesionalno osnaživanje
 - ▶ Psihološko osnaživanje
 - ▶ Resocijalizacija
-
- ▶ Korisnici ne moraju biti uključeni u aktivnosti svih komponenata, ali je preporuka da se deca i mladi uključe u veći broj aktivnosti tokom trajanja programa, u skladu sa potrebama, interesovanjima i mogućnostima, kako bi se postigli što celovitiji i dugoročniji efekti.

Profesionalno osnaživanje

- ▶ **Kompletna obuka traje u proseku 6 meseci.**
- ▶ **Kursevi računara**
 - ▶ ECDL program
 - ▶ Svakog radnog dana
 - ▶ ECDL sertifikat
- ▶ **Specijalizovane obuke**
 - ▶ Veb dizajn
 - ▶ Sistem administrator malih mreža
 - ▶ PC serviser
- ▶ **Obuka za aktivno traženje posla**
 - ▶ Pisanje CV-a
 - ▶ Traženje i apliciranje za posao
 - ▶ Poslovni intervju

Inkluzivni model

Psihološko osnaživanje

- ▶ Individualno savetovanje
- ▶ Grupna terapija
- ▶ Radionice na temu asertivnog ponašanja i rešavanja konflikata.

Resocijalizacija

- ▶ Klub za mlade (psihološke radionice, kreativne radionice, filmske projekcije, igrice, muzika, pomoć u učenju)
- ▶ Sportske aktivnosti i takmičenja
- ▶ Edukativne ekskurzije i izleti
- ▶ Igre u prirodi sa ciljem izgradnje timskog duha
- ▶ Volontiranje i društveno koristan rad.

Najznačajniji rezultati

- ▶ Nakon 15 meseci 169 dece i mladih uključeno u različite aktivnosti

Profesionalno osnaživanje

- ▶ 108 dece pohađalo IT kurseve, od toga 66 završilo minimum 2 modula
- ▶ 30 dece završilo sva 4 kursa
 - ▶ 27 dece položilo 4 ECDL ispita i dobilo ECDL Start sertifikat
 - ▶ 6 dece položilo 7 ECDL ispita i dobilo ECDL Core sertifikat

Psihološko osnaživanje

- ▶ Preko 149 dece dobilo individualno psihološko savetovanje
- ▶ 25 dece učestvovalo u grupnim terapijskim sesijama

I još značajniji rezultati

- ▶ Pozitivne promene u ponašanju
- ▶ Rezultati u školi / nastavak školovanja
- ▶ Pozitivne promene u odnosima sa porodicom

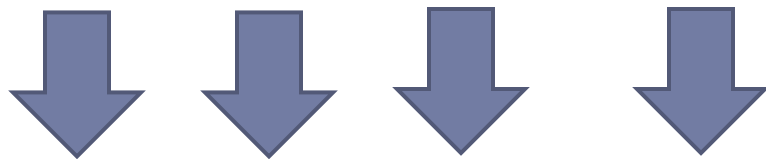
A iza ovih rezultata stoji...

- ▶ „rudarski rad“ na razvoju i održanju motivacije dece
- ▶ Intersektorska saradnja i povezivanje (centri za socijalni rad, maloletnički sudovi, škole, druge institucije socijalne zaštite za decu)
- ▶ Intenzivni kontakti sa voditeljima slučaja GCSR-a i drugim osobljem koje radi sa decom iz GCSR-a, Zavoda za vaspitanje dece i omladine Beograd, Doma za srednjoškolsku i studentsku omladinu (Zvečanska 52)...
- ▶ Kontakti sa sudom
- ▶ Stalni kontakti sa roditeljima/starateljima

I još...

- ▶ Sastanci projektnog tima gotovo na dnevnom nivou
- ▶ Stalna prilagođavanja programa potrebama i interesovanjima dece
- ▶ Rukovođenje najboljim interesom deteta
- ▶ Inkluzivni pristup
- ▶ Poštovanje ličnosti i dostojanstva svakog deteta

- ▶ Deca i mladi preporučuju svojim drugarima program i dovode ih da se uključe

Rezultati fokus grupa

- ▶ novembar 2013.
- ▶ Roditelji i dece korisnici programa

Roditelji

- ▶ Cilj fokus grupe bio je ispitati zadovoljstvo roditelja učešćem dece u programu, da li primećuju promene u ponašanju, stavovima svoje dece i sl.

Rezultati fokus grupa – roditelji

- ▶ Roditelji/staratelji su **zadovoljni programom**
- ▶ Smatraju da je **potrebno da traje duže** (maloletnik obično bude uključen u program 6 meseci).
- ▶ Zadovoljni su što su deca stekla znanja koja se traže na tržištu rada, a naročito što su stekla ECDL sertifikat kao validnu diplomu za rad na računarima.

Šta su nam rekli roditelji...

„On je ovde krenuo više kao po kazni Centra za socijalni rad, ali je odmah rekao da mu je fino, da mu je zabavno i prija mu.“

„Ne pravi neke probleme, ne izlazi noću, ne ostaje do kasno. Ranije je znao uveče da ga nema, ja ga zovem na telefon gde je sa kim je, sad je tu neka kontrola.“

„M. je ovde išao od marta pa do avgusta, završio je svih 7 kurseva, vrlo uspešno sa maksimalnim brojem bodova, zainteresovan za računare kao i njegovi vršnjaci. Bio je oduševljen, išao je na fudbalski turnir koji ste organizovali, baš je bilo lepo druženje.“

„Moj problem je što je A. nezainteresovan za školu, ne zanima ga da je završi. Ne znam kako ste vi uspeali da ih pokrenete. Ako ste mogli to, možda možete da ih ubedite da i školu završi.“

Rezultati fokus grupa – roditelji

- ▶ Neki roditelji **primećuju pozitivne promene** kod svoje dece i smatraju da je to veliki uspeh.

„K. ide vanredno u školu, jer su predložili to da ga ne bi izbacili. Zbog toga vam hvala jer je dao sve ispite, a i od toga je hteo da odustane. On je sad počeo da radi i to mu je zanimljivo.“

„Ovo što je ovde učio mu znači. Ja sam zadovoljan, iz informatike ima 5. Od lošeg dečaka postao je dobar učenik.“

„Mali je prezadovoljan vašim radom, primećuje se veliki, veliki pomak na bolje što se K. tiče. Dolazi, voli baš da dolazi ovde, voli da se druži, voli da radi, vidim da je baš zadovoljan“

„Mali je toliko smireniji sa njim može da se razgovara.. Mi nismo pre mogli uopšte da komuniciramo, sada je razumniji. Mi nismo mogli da izađemo na kraj sa njim. Ovo je stvarno drugo dete. Ja sam prezadovoljna.“

„Voli sada da popije kafu sa nama, voli da se druži da priča. Ja sam stvarno oduševljena.“

Rezultati fokus grupa – deca

- ▶ Obuhvaćena deca koja su završila kurseve računara ili još uvek idu, dolaze u klub za mlade subotom, učestvuju u drugim aktivnostima. Neki korisnici su uključeni u nekoliko aktivnosti istovremeno, neki samo na IT kurseve.
- ▶ **Cilj** fokus grupa bio da se ispita koliko su deca/mladi zadovoljni
 - ▶ kvalitetom obuke i nastavnicima, kvalitetom psihološke podrške, aktivnostima koje se dešavaju u klubu za mlade
 - ▶ Razlozi uključivanja u program
 - ▶ Predlozi za vedu nove obuke i aktivnosti
 - ▶ Da li primećuju promene u svom ponašanju, stavovima i sl.

Rezultati fokus grupa – deca

- ▶ **Kursevi im se dopadaju.**
- ▶ **Sviđa im se što mogu da dođu pre časa i da ostanu posle časova da koriste internet.**
- ▶ **Zadovoljni su sa nastavnicima i načinom predavanja.**
- ▶ **Ono što ih najviše privlači je atmosfera** koja je različita od formalne škole, grupe su manje, do 12 polaznika, pa nastavnici imaju prostora da se posvete svakom kome je potrebno.
- ▶ **Zadovoljni su pruženom psihološkom podrško, kažu da je savetnica dobra, da su od nje dobili informacije koje ranije nisu znali. Smatraju da je „korektna i da daje dobre savete“**
- ▶ **Aktivnosti u klubu su im zadovoljavajuće, osim tematskih radionica. Sviđa im se druženje, izleti, posete bioskopu i pozorištu.**

Šta su nam rekla deca...

„Ja prvo nisam hteo da dolazim, ali su hteli (Centar za socijalni rad i sud) da mi pojačaju mere, da idem u pritvor. Zbog toga sam i krenuo. Prvo sam mislio da je glupost, ali mi se mišljenje totalno promenilo. Sviđa mi se ova radionica kada ovako pričamo i to je to“

„Nisam završio srednju, niti sada idem u školu. Ovde sam došao preko socijalnog radnika. Ovde sam od prošle godine (2012) od septembra. Završio sam Word, Excel, Powerpoint. Išao sam i na obuku za PC servisera“

Šta su nam rekla deca...

„Meni je ovo odlično. Dobiješ sertifikat koji je priznat u Evropi (ECDL), ja radim u servisu i mi stalno radimo u Excel-u, koliko smo čega uzeli, koliko smo čega prodali, ovo će da mi koristi.“

„Zanimljivo je na časovima, jer radimo na kompjuterima, možemo da ostanemo i posle časa.“

„Vikendom džabe idemo u bioskop i pozorište, jedemo palačinke, sve je super. Ne znam šta da dodam. Mogli bi da igramo fudbal u balonu ili neki bazen.“

„Sve mi se sviđa, radionica. Svidela mi se radionica koju su držala ona dvojica“ (radionica o HIVu i AIDSu koju su držali njihovi vršnjaci, učesnici ovog projekta).

Opšti utisak i promene nastale kod dece

- ▶ Učesnici su **zadovoljni programom**, iako su **bili skeptični u početku** sada im se dopada kod nas i dolaze da uče. **Neki prepoznaju promene** kod sebe kako u ponašanju tako i u planovima za budućnost.

„Ovo je pravi pogodak da ljudima pruži motivaciju za nešto dalje. Posebno za one koji nemaju školu, da se snađu.“

„Ja bih voleo da ovo završim, zadovoljan sam za ovo kratko vreme.“

„Vrlo sam ponosan (onim što sam naučio), jer volim (računare). Dobro je, ali imam još malo (nezavršenih kurseva), žao mi je.“

„Ja sam zadovoljna, sve je korektno. Dolazim da bih nešto naučila, sviđa mi se druženje.“

„Lepo je ne bih ništa dodao ni oduzeo.“

„Ja sam ovde preporučan, ja moram da dolazim. Ali sada dolazim zato što volim.“

Teškoće i izazovi

- ▶ Održivost aktivnosti
- ▶ Potreba za kontinuiranim radom sa mladima
- ▶ Potreba da se vrate u obrazovni sistem
- ▶ Nalaženje posla?
- ▶ Kreiranje sveobuhvatne podrške i sveobuhvatnog pristupa i pomoći mladima

- ▶ Predrasude javnosti

